

Saamelaiskäräjien diaarinumero on 152/Da 6/2023 ja

**Opetus- ja kulttuuriministeriön diaarinumero
OKM/21/627/2023.**

Oikaisuvaatimus

Opetus- ja kulttuuriministeriö

kirjaamo@minedu.fi

Oikaisun hakija

Inarin kunta

Inarin kunta on 14.4.2023 vastaanottanut Saamelaiskäräjien Saamen kielineuvoston päätöksen kulttuuri- ja kielipesätoiminnan valtionavustuksesta 2023. Saamelaiskäräjien diaarinumero on 152/Da 6/2023 ja Opetus- ja kulttuuriministeriön diaarinumero OKM/21/627/2023.

Pyydämme päätöksen oikaisua ja rahanjaon toteuttamista Saamelaiskäräjien hallituksen 19.10.2021 päättämien Kulttuuri- ja kielipesätoiminnan rahoitusperusteiden mukaisesti. Inarin kunta ei ole tyytyväinen tapaan, jolla kielipesätoimintaan suunnattu rahoitus on jaettu vuodelle 2023.

Saamelaiskäräjien koolle kutsumassa läpikäyntikokouksessa esitettiin 9.1.2023 kootusti eri toimijoiden kielipesien talousarviot vuodelle 2023. Jo tuossa tilaisuudessa kävi selville, että rahoitusta oli haettu enemmän kuin sitä on tarjolla. Kielipesäohjaaja esitti jo tuolloin rahoituksen sopeuttamista omavastuuprosenttia kasvattamalla. Saimme pyynnöstämme tarkennetun laskelman 14.4.2023.

Rahoitusperusteissa ollutta 85% korvausta lähdettiin esityksessä laskemaan 70%:iin, jolloin kunnan osuus kasvaa 15 prosenttia. Inarin kunta esitti eriävän mielipiteen kokouksessa vedoten 19.10.2021 tehtyyn päätökseen. Tämä on ollut kunnan talouden suunnittelun pohjana talousarviota tehtäessä vuodelle 2023, talousarvion, joka on hyväksytty Inarin kunnan valtuustossa 8.12.2023.

Ohessa suora ote, joka on taloutemme suunnittelun perusta:

“KULTTUURI- JA KIELIPESÄTOIMINNAN RAHOITUSPERUSTEET hyväksytty Saamelaiskäräjien hallituksen kokouksessa 19.10.2021

10.1 Yleiset rahoitusperusteet

Valtionavustuksen osuus on 85% ja kuntien rahoitusosuus 15%. Saamelaisten kielipesätoiminnan rahoituksessa priorisoidaan uhanalaisessa asemassa olevien koltan- ja inarinsaamen kielipesien toiminnan turvaaminen sekä toiminnassa olevien kielipesien toiminnan jatkuvuus ennen uusien toimintojen aloittamista.”

Sekä rahoitusperusteissa, että 25.10.2022 päivätyssä Saamelaiskäräjien Kulttuuri- ja kielipesätoiminnan rahoitusperusteiden soveltamisohjeessa määritetään, mitä rahoitukseen voi sisällyttää. Kuntakohtaisen taulukon mukaisesti epäsuhta on nähtävissä. Rahoitusperusteissa määritetään kohdissa 10 ja 12, mihin valtionavustusta voi käyttää. Soveltamisohje ohjeistaa hallinnollisten, kiinteistö- ja palkkakulujen laskemisesta kielipesäkustannuksiin ja valtionapuihin. Inarin kunta laati käyttösuunnitelman ja allokoi kielipesien kustannukset kiristetyh ohjeen mukaisesti, mikä tarkoitti, että kunnan kokonaisuutenaan hakema valtionavustus pieneni 130 000 euroa aiemmin myönnetystä 610 000 eurosta nyt myönnettyyn 480 000 euroon. Kun rahoitushakemus tehtiin, vähennettiin henkilöstökustannuksista kiristyneiden ohjeiden mukaisesti 56 000 euroa. Näin ei näy olevan muiden kuntien kohdalla. Koska Saamelaiskäräjien Saamen kielineuvoston päätöksessä kulttuuri- ja kielipesätoiminnan valtionavustuksesta 2023 on lähdetty siitä, että

tukiprosenttia leikataan rahoitusperusteiden vastaisesti, tulee leikkaus Inarin kunnalle kaksinkertaisena. Mielestämme tämä on epäoikeudenmukaista, koska olemme jo alun perin toimineet lokakuussa 2022 annetun ohjeistuksen mukaisesti.

Inarin kunta pyysi 9.1.2023 kokouksessa kunkin toimijan avaavan sen, miksi kustannukset olivat merkittäväällä tavalla toisistaan poikkeavat. Näin ei tehty kokouksessa. Kielipesäohjaaja totesi läpikäyvänsä asiaa kunkin toimijan kanssa. Mitään merkittävää muutosta Saamelaiskäräjien hallituksen hyväksymien kulttuuri- ja kielipesätoiminnan rahoitusperusteiden mukaiseksi emme näe nyt tehdyssä päätöksessä. Olemme edelleen sitä mieltä, että rahoituksen perusta tulee avata, koska sen suhteet poikkeavat merkittävästi toisistaan, esimerkiksi laskettaessa paljonko rahaa käytetään euroina kielipesälästä kohtaan tai laskettaessa palkkakustannukset suhteessa työntekijämäärään, ja ovat kovin erisuuruiset.

Rahoitusperusteissa priorisoidaan uhanalaisessa asemassa olevien koltan- ja inarinsaamen kielipesien toiminnan turvaaminen sekä toiminnassa olevien kielipesien toiminnan jatkuvuus ennen uusien toimintojen aloittamista. Kaikki Inarin kunnan kielipesätoiminnot kuuluvat ensisijaisiin priorisoitaviin kuluihin. Tästä johtuen, tällä hetkellä muissa yksiköissä ei voida ennakoida lasten määrän kasvua ja tai tietoisesti sitä kasvattaa, mikä sekin oli esillä 9.1.2023.

Tiedossamme on, että joissakin kunnissa järjestetään mm. vuorohoitoa kielipesän yhteydessä. Vuorohoidon järjestäminen ei voi kuulua kielipesätoimintaan ja sen rahoitukseen. Kaikilta kunnilta ei voi vähentää avustusprosenttia samansuuruisesti, ilman että on tarkasteltu, mitä on haettu ja mihin perustuu hyvinkin erilaiset laskelmat hoitopäivän hinnasta sekä henkilöstön ja hallinnon kuluista. Inarin kunta myös muistuttaa olevansa kooltaan Suomen suurin kunta, jossa etäisyydet ja hallinnolliset matkakulut ovat myös oletettavasti suurimmat.

Moitimme myös tapaa, jolla asiaa on hoidettu. Samaisissa rahoitusperusteissa kohdassa 9 on esitetty aikatauluksi loka-marraskuuta, jolloin se on huomioitavissa kuntien talousarviossa. Näin ei ole tehty.

Oikaisuvaatimus on käsitelty Inarin kunnan sivistyslautakunnassa 19.4.2023.

Ivalossa 19.4.2023

Inarin kunnan sivistyslautakunnan puolesta,

Ilkka Korhonen

Pirkko Saarela

Sivistysjohtaja

Varhaiskasvatusjohtaja

Inarin kunta

Inarin kunta

